

AHİRET

<"xml encoding="UTF-8?">

BİRİNCİ BÖLÜM: ÖLÜM

Bu Yolculuğun İlk Konağı Ölümdür

Bu konağın sarp ve meşakkatli akabeleri (yolları) vardır. Biz şimdi onun iki akabesine
:değineceğiz

Birinci akabe ölüm sekaratı (sarhoşluğu) ve can verme zorluğudur. Bu konuda Allah Teala
:buyuruyor ki

(*Yan çizip kaçmakta olduğun o ölüm sarhoşluğu bir gerçek olarak gelip çattı.*) (1 "

Bu akabe, her taraftan sıkıntı ve zorlukların ölüm yatağında olan insana yöneldiği çok çetin bir
akabedir. Bir taraftan hastalığın şiddeti, ağrısı, dilin tutulması, gücün tükenmesi ve diğer
,taraftan çoluk çocuğun ağlaması, onlarla vedalaşmak

çocukların yetim olma ve sahipsiz kalmaları gamı, diğer bir taraftan da ömrünü harcayarak gam
ve çilelerle veya çeşitli hile ve entrikalarla veya gasp ve zulümlerle elde ettiği mal, mülk ve
servetten ayrılmakta, humus ve zekatını vermediği, helal ve haram demeden yediği... nice mal
ve paraları hatırlamakta ve bunları telafi etme yollarının ise artık kapandığını ve işin işten
.geçtiğini görmektedir

:Hz. Ali (a.s) şöyle buyurmuştur

İnsan ölüm yatağında, topladığı malları, onları elde etmek için gözlerini kapattığını (helal ve"
.harama dikkat etmediğini) ve onları şüpheli olan yerlerden kazandığını hatırlamaktadır

.(Topladığı malların yan etkileri ve doğurduğu neticeler artık onunla birlikte (onu sarmıştır

o mallardan ayrılmaya yüz koymuştur; onlar artık geride kalanlara (varislere) kalmaktadır, onlar onunla faydalanacaktır; lezzet ve hoşnutluğu başkası içindir, vebal ve ağırlığı ise onun (sırtındadır. (Onlar yiyip içecek, bu zavallı ise onların hesabını verecektir.))”(2

Diğer bir taraftan da ölüm yatağında olan kimse, başka bir aleme girme vahşetine de .kapılmaktadır; önceden görmediği şeyleri artık gözü görmektedir

:Allah Teala buyuruyor ki

Andolsun, sen bundan bir gaflet içindeydin; işte biz de senin üzerindeki (gözlerinin önündeki)” (örtüyü açıp-kaldırdık. Artık bugün görüş gücün oldukça keskindir.”(3

Yine ölüm yatağında olan kimse, Hz. Peygamber ve Ehl-i Beytinin, rahmet ve gazap meleklerinin, onun hakkında hüküm vermek veya bir tavsiyede bulunmak için hazır olduklarını, Şeytan ve yardımcılarının da onu şüpheye sokmak ve dünyadan imansız olarak gitmesi için toplanıp bir iş yapmak istediklerini görmekte ve diğer taraftan da ölüm meleğini ne şekilde (geleceği ve onun canını nasıl alacağı korkusuna kapılmaktadır. (4

:Şeyh Kuleynî İmam Sadık (a.s)’dan şöyle buyurduğunu nakletmiştir

Hz. Ali (a.s) gözlerinden rahatsızdı, Resulullah (s.a.a) onun ziyaretine gitti, İmam Ali’nin” ağrıdan feryat ettiğini gördü. Resulullah (s.a.a) bu durumu görünce şöyle buyurdular: Acaba bu ?bağırman sabırsızlıktan mıdır, yoksa ağrının şiddetinden dolayı mıdır

Hz. Ali (a.s) cevaben şöyle arz ettiler: “Ya Resulellah, ben bu ağrıdan daha şiddetli bir ağrı ”.görmedim

Resulullah buyurdular ki: “Ya Ali! Ölüm meleği kafirin ruhunu almak için geldiğinde kendisiyle birlikte ateşten olan bir şiş de getirip o şişle onun ruhunu çekip çıkarıyor!; Cehennem ise ”.bundan dolayı şiddetle ses çıkarıyor

Hz. Ali (a.s) bu sözü duyunca kalkıp oturdu ve şöyle dedi: “Ya Resulellah! O hadisi bana tekrarla; zira o söz derdimi bana unutturdu. Acaba senin ümmetinden bu şekilde ruhu alınan ?kimse var mıdır

Resulullah (s.a.a); “Evet, zulüm eden hakimlin, haksız yere yetimin malını yiyen kimsenin ve .yalan yere tanıklık eden şahısın ruhu bu şekilde alınmaktadır.” (5) buyurdular

:Ölüm sekaratının (Sarhoşluğunun) Kolay Olmasına Sebep Olan Şeyler

:Şeyh Saduk (r.a) İmam Sadık (a.s)'dan şöyle buyurduğunu nakletmiştir

Kim Allah Teala'nın, ölüm sekaratını onun için kolay etmesini istiyorsa, kendi akrabalarına, "anne ve babasına iyilik ve ihsan yapsın. Kim böyle yaparsa Allah Teala, ölüm zorluklarını onun (için kolaylaştırır ve hayatında asla fakir olmaz." (6

Nakl olunduğuna göre Resulullah (s.a.a) vefat anında olan bir gencin yanına gelip; *"La ilahe illellah"* söyle buyurdular. O gencin dili tutulup söyleyemedi. Hazret ne kadar tekrarladiysa o söyleyemedi. Bunun üzerine Resulullah (s.a.a) o gencin baş ucunda olan kadına; *"Bu gencin .annesi var mıdır?"* dedi

"?Resulullah (s.a.a) - "Sen ona karşı öfkeli misin

.Kadın - Evet, altı yıl oluyor ki, onunla konuşmamışım

".Resulullah (s.a.a) - "Ondan razı ol

.Kadın - Senin razı olmanla Allah Teala ondan razı ve hoşnut olsun

.Kadın, oğlundan razı olduğunu gösteren bu sözü söyleyince o gencin dili açıldı

.Resulullah (s.a.a) ona: *"La ilahe illellah"* söyle diye buyurdu. O genç *"La ilahe illellah"* dedi

Resulullah (s.a.a) o gence: *"Ne görüyorsun?"* diye sordu. Genç; *"Siyah kıyafetli, kirli ve kötü .kokulu elbiseli bir adamın benim yanıma gelip boğazımdan tuttuğunu görüyorum"* dedi

:Resulullah (s.a.a) ona, şöyle söyle buyurdular

Ey az ibadeti kabul eden ve çok günden geçen! Benden az itaati kabul et ve çok " .günahlarımdan geç. Şüphesiz sen çok bağışlayan ve merhametlisin

O genç bu sözü söyledi. Resulullah (s.a.a) o gence; *"Bak şimdi ne görüyorsun?"* diye sordu. O genç cevaben; *"Beyaz ve güzel simalı, güzel kokulu ve temiz elbiseli bir kişi benim yanıma geldi, .o siyah adam gitmek istiyor."* dedi

.Resulullah (s.a.a); *"Bu sözleri tekrarla"* diye buyurdu; o da tekrarladı

Sonra Resulullah (s.a.a); *"Şimdi ne görüyorsun?"* diye sordu. O genç cevaben; *"Artık o siyah (adamı görmüyorum, o beyaz simalı kişi benim yanımdadır."* diyerek vefat etti. (7

Bu hadis hakkında iyice düşün, anneye karşı gelmenin etkisinin ne kadar olduğuna bir bak. Bu genç ashaptan olmasına, ve rahmet Peygamberinin onun ziyaretine gelerek şahadet (La ilahe illellah) kelimesini ona telkin etmesine rağmen, o kelimeyi söyleyemedi. Ama annesi ondan razı olur olmaz dili açılıp o kelimeyi söyleyebildi

:İmam Sadık (a.s)’dan da şöyle bir hadis nakl olunmuştur

Kim mümin kardeşine kışlık veya yazlık bir elbise giydirse, Allah Teala cennet elbiselerinden” (ona giydirir. Ölüm sarhoşluğunu ona kolaylaştıran, kabri de ona genişletir.” (8

:Resulullah (s.a.a)’den de şöyle buyurduğu nakledilmiştir

”.Kim mümin kardeşine helva yedirirse, Allah Teala, ölüm acılığını (tatsızlığını) ondan giderir“

Can çekişenin daha çabuk can verebilmesi için faydalı olan şeylerden diğer biri de onun yanında (Yasin ve Saffat sureleri ve ferec kelimelerinin (9) okunmasıdır. (10

:Şeyh Saduk Hz. Sadık (a.s)’dan şöyle buyurduğunu nakletmiştir

Kim Recep ayının sonuncu gününü oruç tutarsa Allah Teala onu ölüm sarhoşluğunun” (şiddetinden, ölümden sonraki vahşetten ve kabir azabından güvende kılar.” (11

Bil ki, Recep ayından yirmi dört gün oruç tutmak için çok sevaplar nakledilmiştir. Örneğin: Ölüm meleği (Azrail) güzel bir elbise ve cennet şarabından (dolu) bir kadehle bir genç şeklinde onun .ruhunu almak için hazır olur; ölüm baygınlığı ona kolay olması için o şarabı ona içirir

:Resulullah (s.a.a)’den şöyle buyurduğu nakl olunmuştur

Kim Recep ayının yedinci gecesinde dört rekat namaz kılar ve her rekatta bir defa hamt, üç” defa Tevhit ve Felak ve Nâs surelerini okursa ve namazı kılıp bitirdikten sonra da on defa salavat getirir ve on defa da tesbihat-ı erbea okursa Hak Teala ona kendi arşı gölgesinde yer ;verir

Ramazan ayının orucunu tutanın sevabı kadar ona sevap verir; bu namazı kılıp bitirene kadar melekler ona mağfiret dilerler; can vermesini kolaylaştırır, kabir azabını hafifletir, kendi yerini cennete görmedikçe dünyadan ayrılmaz ve Hak Teala onu büyük korkudan (kıyamet gününün ”.korkusundan) güvende kılar

:Şeyh Kef’âmî, Hz. Resulullah (s.a.a)’den şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir

*Kim her gün bu duayı on defa okursa Allah Teala onun dört bin büyük günahlarını bağışlar ve“
onu ölüm sekaratından (baygınlığından, kabir azabından ve kıyametin yüz bin vahşetinden
”.kurtarır, şeytan ve ordusunun şerrinden onu korur, borcu ödenir, gam ve kederi yok olur*

:Dua şudur

A'dedtu li kulli havlin la ilahe illellahu ve likulli hemmin ve ğammin ma şa ellahu ve likulli“
ni'metin elhamdu lillahi ve likulli rehain eş şukru lillahi ve likulli u'cubetin subhanellahi ve

likulli zenbin esteğfurullahe ve likulli musibetin inna lillahi ve inna ileyhi raciun ve likulli zaykin
hasbiyellahu ve likulli kazain ve kaderin tevekkeltu alallahi ve likulli aduvvin i'tesamtu billahi ve
(likulli taatin ve ma'siyetin la havle vela kuvvete illa billah'il aliyyil azim.” (12

Yine bil ki, şu değerli zikir için yetmiş tane büyük fazl ve ihsan vardır; ölüm vakti onu (cennetle)
:müjdelemeleri de o fazl ve ihsanlardan biridir. O zikir şudur

”.Ya esmeas samiin veya ebsaren nazirin veya esreal hasibin veya ahkemel hakimin“

:Şeyh Kuleyni (r.a) İmam Sadık (a.s)'dan şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir

*İza zulzilet'il erzu zilzaleha” (Zilzal) suresini okumaktan yorulmayınız. Çünkü kim mustahap“
namazlarında bu sureyi okursa, Allah Teala zelzeleyi (depremi) ebedi olarak ona ulaştırmaz,
.normal ölümle ölene dek zelzele, yıldırım ve dünya afetlerinden biriyle canını kaybetmez*

*Öldüğü zaman, Hak Teala yanından kerim bir melek ona nazil olur, onun baş ucunda oturur ve
(şöyle der: Ey ölüm meleği! Allah'ın dostuna yumuşak davran. Çünkü o, beni çok anıyordu.” (13*

İkinci Akabe Ölüm Anındaki Adiyledir

Adiyle ölüm anında haktan batıla sapmak demektir; şöyle ki, Şeytan o anda can çekişen insanın
yanında hazır olur, onu vesvese eder, imandan çıkarmak için onu şüpheye sokar. İşte bundan
.dolayı dualarda o durumdan Allah'a sığınılmıştır

:Fahr'il- Muhakkikin (r.a) şöyle buyurmuştur

Kim o durumdan salim kalmak (kurtulmak) istiyorsa, iman delillerini ve usul-u dini kesin deliller
ve açık bir zihniyetle istihzar etmeli (akılda tutmalı) ve onu, ölüm anı ona geri çevirmesi için Hak
:Tealaya emanet etmeli ve hak olan akideleri zikrettikten sonra şöyle demelidir

Allahumme ya erham'er rahimin, innî kad evda'tuke yakini haza ve sebate dinî ve ente hayru"
".mustevdein ve kad emertena bihıfz'ıl vedayii feroddehu aleyye vakte huzuri mevî

:Tercümesi

*Allah'ım, ey rahmedenlerin en merhametlisi! Şüphesiz ben bu yakinimi ve dinimin sebatını sana"
emanet ettim; şüphesiz sen yanına emanet bırakılanların en hayırlısısın; ve bize emanetleri
".korumamızı emretmişsin, öyleyse onu ölüm anında bana geri çevir*

Binaen aleyh o büyük alimin buyurduğuna göre meşhur olan **Adiyle** duasını okumak ve onun manasını akılda tutmak, ölüm anı adile (haktan batıla sapma) tehlikesinden esenlikle kurtulmak (için faydalıdır. (14

:Şeyh Tusi (r.a), Muhammed bin Süleyman-i Deylemi'den şöyle nakletmiştir

İmam Sadık (a.s)'ın huzuruna vararak Hazrete şöyle arz ettim: "Sizin şialarınız, iman iki kısımdır diyorlar; biri müstakar ve sabittir diğeri ise ona emanet verilmiş ve zail olur. Öyleyse bana öyle bir dua öğret ki, onu okuduğumda imanım kamil olsun ve benden ayrılmasın. İmam (a.s)
:cevaben şöyle buyurdular

:Her farz namazdan sonra şöyle de"

Raziytu billahi rabben ve bi-Muhammed'in (s.a.a) nebiyyen ve bi'l İslami diyen ve bi'l-Kur'ân'i"
kitaben ve bi'l-Ka'beti kibleten ve bi-Aliyyin veliyyen ve imamen ve bi'l Hasan'i ve Hüsey'n'i ve
Aliyy'ibn'il-Hüsey'n'i ve Muhammed'ibn'i Aliyyin ve

Câfer'ibn-i Muhammed'in ve Muse'bn-i Ca'fer'in ve Aliyy'ibn-i Musa ve Muhammed'ibn-i Aliyyin
ve Aliyy'ibn-i Muhammed'in ve'l-Hasan'ibn-i Aliyy'in ve'l-Huccet'ibn'il- Hasan'i salavatullahi
aleyhim eimmeten. Allahumme innî raziytu bihim eimmeten ferzınî lehum, inneke ala kulli şey'in
(kadir." (15

:Tercümesi

*Allah'ı bir Rab olarak, Muhammed'i bir Peygamber olarak, İslam'ı bir din olarak, Kur'ân'ı bir"
(semavi) kitap olarak, Kabe'yi bir kible olarak, Ali'yi bir veli ve İmam olarak, Hasan ve Hüsey'n'i,
,Ali bin Hüsey'n'i, Muhammed bin Ali'yi*

*Câfer bin Muhammed'i, Musa bin Ca'fer'i, Ali bin Musa'yı, Muhammed bin Ali'yi, Ali bin
Muhammed'i, Hasan bin Ali'yi ve Huccet bin Hasan'ı (Allah'ın selamı onlara olsun) birer
İmamlar olarak kabul ettim. Allah'ım, ben onlara razı oldum; öyleyse onların hürmeti için benden*

”.razı ol. Şüphesiz sen her şeye kadırsın

Bu akabe için faydalı olan şeylerden biri de farz namazların vakitlerini gözetmektir. Bir hadiste
:şöyle geçiyor

*Dünyanın doğu ve batıda, ölüm meleğinin her gece ve gündüz beş namaz vakitlerinde”
kendilerine bakmadığı bir aile yoktur. Eğer canını almak istediği şahıs, namazlarını gözeten ve
onları kendi vakitlerinde kılan kimselerden olursa, ölüm meleği şahadeteyni ona telkin eder ve
(Allah’ın rahmetinden uzak olan İblisi ondan uzaklaştırır.” (16*

:Nakledildiğine göre İmam Sadık (a.s) bir adama şöyle yazdı

*Eğer en üstün ameller içerisinde olduğun halde ruhunun alınması için amelinin hayırla son”
bulmasını istiyorsansa, öyleyse Allah’ın hakkını büyük say ve O’nun nimetlerini O’na karşı günah
,işlemekte sarf etmekten sakın*

*Allah’ın sana karşı halim davranmasıyla mağrur olma, bizi anan ve bizi sevdiğini iddia eden
kimselelere ikram et; ister doğru isterse yalan söylesinler onlara ikram etmenin senin için bir
(sakıncası yoktur; çünkü sana, niyetinin yararı ulaşır; onlara ise yalanlarının zararı dokunur.” (17*

Sonucun iyi olması ve şekavetten (bedbahtlıktan) saadete ulaşmak için **Sahife-i Seccadiye**’nin
11. duasını (yani, **”Ya men zikruhu şerefün lizzakirin...”** cümlesiyle başlayan duayı) ve **Kafi** ve
diğer kitaplarda nakl olan ve bende-i hakirin de **”Bakiyat-i Salihat”** kitabında

Saatlar Duası”ndan sonra naklettiğim **”Temcid Duası”**nı okumak, Zîl-Ka’de ayının Pazar günü”
kılınması müstahap olan namazı kılmak ve şu zikri: **”Rabbena la tuziğ kulubena ba’de iz
hedeytena vehab lena min ledunke rahmeten inneke ent’el vehhab.”** (18) sürekli olarak
.söylemek yararlıdır

Yine Hz. Fatime (a.s)’ın tesbini (zikrini) söylemeye devam etmek, kaşında **”Muhammed
nebiyyullah ve Aliyyun veliyyullah”** yazılı olan akik yüzüğü parmağa takmak, her Cuma
”Muminun” suresini okumak, sabah ve akşam namazlarından sonra yedi defa:
”Bismillahirrahmanirrahim, la havle vela kuvvete illa billah’il-aliyy’il-azim” demek, Recep ayının
.22

Gecesinde sekiz rekat namaz kılmak ve her rekatında bir defa Hamt ve yedi defa da **”Kâfirun”**
surelerini okumak ve namazı bitirdikten sonra on defa salavat getirmek ve on defa da mağfîret
.dilemek, ömrün hayırla sonuçlanması için faydalıdır

:Seyyid bin Tavus, Resulullah (s.a.a)’den şöyle buyurduğunu nakletmiştir

Kim Şaban ayının altıncı gecesi dört rekat namaz kılsa ve her rekatta bir defa Hamt ve elli“ defa da Tevhit (İhlas) surelerini okursa, Allah Teala onun ruhunu saadet üzere alır, kabrini (genişletir ve yüzü ay gibi (parlak) olduğu halde kabirden dışarı çıkar.” (19

Bu namaz Hz. Ali (a.s)’ın namazının aynısıdır; o namazın çok fazileti vardır. Ben burada iki .hikayeyi zikretmeyi münasip ve uygun görüyorum

Birinci Hikaye

Tarikat alimlerinden biri olan Fuzayl bin Ayyaz’ın, bütün öğrencilerinden üstün olan bir öğrencisi vardı, hastalanıp ölüm yatağına düştüğünde Fuzayl onun yanına geldi, onun baş ucunda oturup .Yâsin suresini okumaya başladı

Öğrenci üstadı; “Ey üstat! Bu sureyi okuma!” dedi. Fuzayl o sureyi okumaktan vazgeçip öğrencisine; “*La ilahe illelel*” söyle dedi. Öğrenci; “Onu söylemiyorum; çünkü ben ondan .(elayazu billah) beriyim” dedi. Sonra bu haliyle de öldü

Fuzayl onun bu durumundan rahatsız olup evine döndü ve evinden dışarı çıkmadı. Sonra rüya aleminde onu cehenneme doğru götürdüklerini gördü. Fuzayl ona; “Sen benim en bilgin öğrencim idin, nasıl oldu da Allah Teala, marifeti senden aldı ve kötü bir sonuç üzere öldün?” .diye sordu

Öğrencisi cevabında şöyle dedi: “Üş haslet bende olduğundan dolayı bu duruma düştüm: Birincisi kovculuk yapmak, ikincisi kıskançlıkta bulunmak, üçüncüsü ise şarap içmek. Şöyle ki, bir hastalığım vardı, bundan dolayı bir tabibe başvurdum, o bana; her yıl bir kadeh şarap içmemi, içmediğim takdirde o hastalığın iyileşmeyeceğini söyledi. Ben de o tabibin sözüne uyarak şarap ”.içiyordum. İşte bende olan bu üç haslet beni bu kötü sonuca duçar etti ve bu hal üzere öldüm

:Bu hikayeden sonra şu hadisi nakletmeyi de uygun görüyorum

:Şeyh Kuleyni, Ebu Besir’den şöyle dediğini nakl etmiştir

Ümmü Halid-i Mabediyye İmam Saddık (a.s)’ın huzuruna geldi -ben de İmam’ın hizmetinde idim - ve şöyle arz etti: “Sana feda olayım, karın sesine (ağrısına) duçar olmuşum, Irak doktorları, bir çeşit şarap olan kavutla nebiz suyunu içmemi tavsiye ettiler, sizin onu

sevmediğinizi bildiğimden dolayı onu içmekten sakındım, bu meseleyi sizin kendinizden sormak .istedim.” İmam (a.s) ona: *“Sizi, onu içmekten alıkoyan ne idi?”* diye sordu

O cevaben şöyle dedi: “Ben, kıyamet günü Cafer bin Muhammed (a.s) bana emr ve nehy etti diyebilmem için kendi dinimde sana itaat etme gerdanlığını boynuma asmışım.” İmam (a.s) Ebu Besir’e dönerek; *“Ey Eba Muhammed! Bu kadının söz ve meselelerini işitmiyor musun?”* diye buyurdular. Sonra Hazret o kadına dönüp şöyle buyurdular: *“Hayır, Allah’a ant olsun ki, ondan .bir damla içmene bile izin vermiyorum*

Canın buraya - boğazına işaret etti - yetiştiği zaman onu içmekten pişman olacaksın.” Bu sözü (üş defa tekrarlayıp o kadına; *“Ne söylediğimi anladın mı?”* diye buyurdular. (20

İkinci Hikaye

:Şeyh Behai (attarallah merkadeh), **Keşkul** kitabında şöyle nakletmiştir

Çok zengin ve refah içerisinde olan bir adam hastalanıp ölüm döşeğine düştüğünde, ihtizar :halinde şehadeteyn kelimesini ona telkin ettiler, o şehadeteyni söyleyeceğine şu şiiri okuyordu

?Yol yürümekten yorulan kadın nerededir

.O, Mencab’ın hamamı nerededir? diye soruyordu

Onun, bu şiiri okumasının sebebi şundan ibarettir: Bir gün iffetli ve güzel yüzlü bir kadın Mencab’ın meşhur olan hamamına gitmek için evinden dışarı çıktı, ama hamamın yolunu bulamadı, nihayet dolaşmaktan yoruldu, evinin önünde duran bir erkeği görüp Mencab’ın hamamı nerededir? diye sordu. O adam da kendi evine işaret edip hamam burasıdır dedi. Kadın, .oranın hamam olduğunu zannederek o adamın evine girdi

O adam hemen kapıyı onun yüzüne kapattı ve onunla zina yapmak istedi. O zavallı kadın tuzağa düştüğünü anlayınca tedbirle onun elinden kurtulmayı düşündü, zahirde bu işe rağbetli olduğunu izhar etti ve sözüne şunu da ekledi: Benim bedenim çirkef ve kötü kokuludur, işte bundan dolayı hamama gitmek istiyordum. Biraz güzel koku al da sana güzel kokulu olmam için onu kullanayım, beraber yemek yememiz için de biraz yemek temin et, çabuk gel de sana .aşığım

O adam, o kadının kendisine rağbetli olduğunu görünce mutmain olup onu evde bıraktı, yemek ve esans almak için evden dışarı çıktı. O sapık adam ayağını evden dışarıya atınca o kadın da

.evden çıkıp kendisini kurtardı

Sapık adam eve döndüğünde o kadını göremedi ve hasretten başka bir şey ona nasıp olmadı. İhzar halinde olan o adam, o anda o kadını hatırlayıp şehadeteyn kelimesi yerine o kadının (kissasını kendi şiirinde okuyordu. (21

Ey mümin kardeş, bu hikaye hakkında biraz düşün, o adamın bir günahı kastetmesinin, onu ölüm anında şehadete ikrar etmekten nasıl alı koyduğuna bir bak! Gerçi o, günah işlemeye muvaffak olamadı, ama onun o kötü niyeti, ölüm anında onun şehadeteyne ikrar etmesine mani .oldu. Bu çeşit hikayeler pek çoktur

:Bil ki, Şeyh Kuleynî (r.a) İmam Sadık (a.s)’dan şöyle buyurduğunu nakletmiştir

*Kim zekattan bir kırat (22) bile vermezse, ölüm vakti ister Yahudi, dininde ölsün isterse”
(Hıristiyan.” (23*

Bu manada, musteti olup da hacca gitmeden ölen kimse hakkında bir çok hadisler (nakledilmiştir. (24

:Kaynaklar

.Kaf/19 -1

.Nehc’ul- Belağa, hutbe:108 -2

.Kaf/22 -3

Hz. Ali (a.s) buyurmuştur ki: “Ölüm sekaratı onun üzerine çullanmıştır, onun başına gelen -4
.artık vasf edilmez.” Nehc’ul- Belağa, hutbe:108

.Bihar’ul- Envar, c. 6, s. 170 -5

.Bihar’ul- Envar, c. 71, s.66 -6

.Mustedrek’ul- Vesail, c. 1, s. 92 -7

.Bihar’ul- Envar, c. 71, s. 380 -8

.Namazların kunut duasında okunan: “La ilahe illellah’ul halim’ul kerim...” duasıdır -9

.Bihar’ul- Envar, c. 78, s. 238 -10

.Bihar'ul- Envar, c. 94, s. 33 -11

.Sefinet'ul- Bihar, c. 7, s. 194 -12

.Bihar'ul- Envar, c. 89, s. 331 -13

.Mefatih'ul- Cinan, Adiyle duası -14

.A. K -15

.Sefinet'ul- Bihar, c. 8, s. 107 -16

.Bihar'ul- Envar, c. 71, s. 303 -17

Rabbimiz, bizi hidayete eriştirdikten sonra kalplerimizi kaydırma ve yanından bize bir" -18
(rahmet bağışla. şüphesiz, bağışı en çok olan Sensin Sen." (Al-i İmran/8

.İkbal, s. 690 -19

.Vesail'uř- řia, c. 17, s. 275 -20

.Keşkul-u şeyh Behai, c. 1, s. 232 -21

Kırat, kıymetli taşların tartılmasında kullanılan desigramlık ölçüdür. (Miskalın yirmi dörtte -22
(.biri, Dirhemin ise on altıda biridir

.Kafi, c. 3, s. 507 -23

.Kafi, c. 4, s. 268 -24

İKİNCİ BÖLÜM: KABİR

Ahiret yolculuğunun korkunç menzillerinden biri de kabir evidir; bu ev her gün şöyle demektedir:
(*"Gurbet evi benim, vahşet evi benim, kurt (böcek) evi benim!"*) (1

Bu menzilin çok çetin akabeleri (sarp yolları), korkunç ve ürkütücü yerleri vardır. Biz burada bir
:kaç akabeye değiniyoruz

Birinci Akabe: Kabir Vahşeti

:*Men la Yahzuruh'ul-Fakih*" kitabında şöyle nakledilmiştir "

Ölüyü kabrin yakınına götürdüklerinde hemen onu kabre sokmasınlar; çünkü kabrin büyük vahşeti vardır. Ölüyü taşıyan, ölümden sonraki anın korku ve vahşetinden Allah'a sığınmalıdır. Cenazeyi kabrin yanına bırakmalı, ölünün kabre girmeye hazırlığı olması için biraz sabretmeli, sonra biraz daha kabre yaklaştırmalı, yine biraz sabretmeli, daha sonra onu kabre bırakmalıdır."
(2

:Meşhur Allame-i Meclisinin babası (birinci Meclisi), bu hadisin şerhinde şöyle buyurmuştur

.Gerçi ruh bedenden çıkmış ve hayvani ruh da ölmüştür"

Ama nefs-i natika diridir, onun bedenle olan ilişkisi tamamıyla kesilmemiştir; kabir sıkması korkusu, Nekir ve Münker'in sorgu suali, Ruman-i Fettan'ın (kabir ehlini sınava tabi tutan iki "...melek) gelmesi ve Berzah azabı endişesi vardır

:Hasen olan bir hadiste Yunus'tan şöyle nakledilmiştir

İmam Musa Kazım (a.s)'dan öyle bir hadis duymuşumdur ki, hangi evde o hadisi hatırlasam, o :ev, o genişliğine rağmen bana daralıyor. O hadis şudur; İmam Kazım (a.s) buyurdular ki

Cenazeyi kabrin kenarına götürdüğünde (hemencecik onu kabre bırakma), Nekir ve Münker'in" (sorgu sualine hazırlığı olması için biraz sabret." (3

Meşhur ashaplardan olan Burra bin Azib'den şöyle rivayet edilmiştir: "Biz Resulullah (s.a.a)'in huzurunda toplanmıştık, Bu sırada Hazretin gözü, bir mahallede toplanan halka ilişti. "Halk ne .için toplanmıştır?" diye sordular

Cevaben; toplanıp kabir kazıyorlar, dediler. Burra diyor ki: Resulullah (s.a.a) kabir ismini duyur duymaz onlara doğru hareket etti. Kabrin yanına varınca, diz üstü kabrin kenarında oturdu. Ben, Hazretin ne yaptığına iyice bakmam için karşı tarafa geçtim, ağladığını ve gözlerinin yaşlarıyla :toprağın ıslandığını gördüm, daha sonra bize dönerek şöyle buyurdular

(*Kardeşlerim, böyle bir yer için azık toplayın, hazırlanın."* (4 "

:Şeyh Behai şöyle naklediyor

Hükemadan bazılarının ölüm anında ah çekerek hasret duydukları görülmüştür. Bundan dolayı; bu ne durumdur? Denilince, şöyle cevap vermişler: Azıksız olarak uzun bir yolculuğu çıkan, munisi olmaksızın korkunç bir kabre koyulan ve hüccetsiz olarak da adaletli bir hakimin yanına !?giden bir kimse hakkında ne düşünüyorsunuz

:Kutb-u Ravendi de şöyle rivayet ediyor

Hız. İsa (a.s) annesi Meryem öldükten sonra ona seslenerek şöyle dedi: "Ey anne, benimle" konuş; acaba dünyaya dönmek istiyor musun?" Annesi cevaben şöyle dedi: "Evet, çünkü çok soğuk gecede Allah için namaz kılmak ve çok sıcak günde de oruç tutmak istiyorum. Ey ".yavrum! Bu yol, çok korkunç bir yoldur

:Nakledildiğine göre Hz. Fatıma (a.s), Emir'ul-Muminin (a.s)'a vasiyetinde şöyle demiştir

Ben vefat ettiğimde bana gusül ver, beni kefenle, bana namaz kıl, beni kabre bırak, üzerime" toprak dök, benim baş ucumda yüzüme taraf otur, bana çok Kur'an ve dua oku; çünkü o saat, (öyle bir saattir ki, ölü diriyle üns etmeğe muhtaçtır." (5

:Seyyid bin Tavus, Resulullah (s.a.a)'den şöyle buyurduğunun rivayet ediyor

Ölü için kabre bırakıldığı ilk geceden daha çetin bir saat yoktur. Öyleyse sadaka vermekle" ölülerinize merhamet edin; sadaka verecek bir şey bulamadığınız taktirde iki rekat namaz kılın; birinci rekatta Fatiha'dan sonra iki defa

İhlas" suresini okuyun; ikinci rekatta ise Fatiha'dan sonra, on defa "Tekasür" suresini okuyun;" selam verdikten sonra da şöyle deyin: "Allahumme salli ala Muhammed'in ve âl-i Muhammed "veb'as savabeha ila kabri zalik'el-meyyit fulan bin fulan

Allah'ım, Muhammed ve âl-ine salat eyle ve namazın sevabını, filan oğlu filan ölünün kabrine) ".ulaştır

Allah Teala o anda, bin melek o kabre doğru gönderir, her melek bir giysi gönderir, sura üflenen güne (kıyamet gününe) dek onun kabrinin darlığını genişletir, namaz kılana, güneşin (kendisine doğduğu bütün varlıkların sayısınca sevap yazılır ve kırk derece makamı yükselir. (6

Başka Bir Namaz

Ölünün kabre bırakıldığı ilk gece, vahşetin giderilmesi için (sahih bir rivayete göre), iki rekat namaz kılınmalıdır. Birinci rekatta Hamt suresi ve ayet'el-kürsü okunur, ikinci rekatta ise hamt suresi ve on defa da İnna enzelnah (kadir) suresi okunur; selam verildiğinde de şöyle denilmelidir: "Allahumme salli ala Muhammed'in ve Âl-i Muhammed, veb'as sevabeha ila kabri (fulan" Fulan kelimesi yerine ölünün ismi söylenmelidir. (7

Bizim şeyhimiz sikat'ül- İslam kitabında, fazilet ve yücelikler madeni olan kendi şeyhi olan Hacı Molla Fethali Sultan Abadi'den (Allah mezarını güzel kokuyla doldursun) şöyle buyurduğunu .nakletmiştir

Benim adet ve metodun şöyle idi; Ehl-i Beyt dostlarından kimin ölüm haberini duysaydım, defnedildiği gece, onu tanısam da tanımasam da iki rekat namaz onun için kılardım. Hiç kimse .benim bu adetimden haberdar değildi

Nihayet günlerin birinde dostlardan biri, beni bir yolda mülakat ederek şöyle dedi: Bu günlerde ölen filan şahsı uyumda gördüm, öldükten sonra başından neler geçtiğini ve halinin nasıl olduğunu sordum, şöyle cevap verdi: Ben sıkıntı içerisinde ve zor bir durumda idim, azaba tabi tutulacaktım, fakat filan adamın- sizin isminizi söyledi (benim için) kıldığı iki rekat namaz beni .azaptan kurtardı; Allah o adamın babasına rahmet etsin, bu ihsan o adamdan taraf bana yetiştirdi

:Merhum hacı molla Fethali şöyle ekliyor

Bu sırada o adam -rüyasında ölen şahsı gören- benden, o namaz nasıl bir namaz idi? Diye sordu. Ben de böylece, sürekli ölümler için kıldığım namaz metodunu o adama söylemiş oldum. ((8

Yine kabir vahşeti için yararı olan amellerden biri de, namazın rükusunu kamil bir şekilde :yapmaktır. Nitekim İmam Muhammed Bakır (a.s)'dan şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir

(Rükuu kamil bir şekilde yapan, kabir vahşetine uğramaz.” (9 “

;Yine rivayette geçtiğine göre

Kim, her gün için yüz defa; “La ilahe illellah’ul-melik’ul-mubin” söylerse, hayatta olduğu müddetçe fakirlikten amanda kalır, kabir vahşetinden korunur, zengini kendi taraf çeker, cennet .kapıları ise (onun için) açılmış olur

Yine her kim, uyumadan önce Yasin suresini okursa veya her kim “Leyt’ur-Reğaib” namazını kılarsa kabir vahşetinden korunmuş olur.” (Bu namazı, faziletleriyle birlikte Mefatih’ul-Cinan (.kitabında Recep ayının amelleri bölümünde naklettim

:Yine şöyle bir rivayet nakl olunmuştur

*Kim, Şaban ayından on iki gün oruç tutarsa, sura üfleninceye dek yetmiş bin melek onu kabirde”
(ziyaret ederler.” (10*

Ebu Said-i Hudri'den şöyle dediği nakledilmiştir: Hz. Resulullah (s.a.a)'ten Hz. Ali'ye şöyle
:buyurduğunu duydum

*Ya Ali! Hoşnut ol; müjde ver. Zira senin Şiaların için ölüm anında bir hasret, kabirde bir korku”
(ve haşır günü bir üzüntü yoktur.” (11*

İkinci Akabe: Kabrin İnsanı Sıkıştırması

.Bu akabe o kadar çetindir ki, onu tasavvur etmek bile dünyayı insana daraltıyor

:Hz. Ali (a.s) şöyle buyurmuştur

*Ey Allah'ın kulları! Ölümünden sonraki merhaleler, bağışlanmayan kimse için ölümünden daha”
şiddetlidir; o da kabirdir. Öyleyse onun darlığından, karanlığından ve gurbetinden sakının.
Şüphesiz kabir her gün için şöyle diyor: Gurbet evi benim, vahşet evi benim, kurt (böcekler) evi
.benim*

*Kabir ya cennet bahçelerinden bir bahçedir veya ateş çukurlarından bir çukurdur.” Sözü'nün
devamında da şöyle buyurdular: “Allah'ın, düşmanlarını kendinden sakındırdığı zor ve sıkıntılı
yaşam kabir azabıdır. Allah Teala kabirde kafire doksan dokuz ejderha musallat kılmaktadır; bu
.ejderhalar, kıyamet gününe dek onu ısıtır ve kemiklerini kırar*

*Eğer o ejderhalardan biri, yeryüzüne üflerse, yeryüzünde artık ziraat bitmez! Ey Allah'ın kulları!
Sizin nefisleriniz (canlarınız) zayıf, bedenleriniz yumuşak (güçsüz) ve incedir; ondan pek azı bile
(onlar için yeterlidir; can ve bedenleriniz bu azaba karşı çok güçsüzdürler.” (12*

Bir rivayete göre İmam Sadık (a.s), gecenin son saatlerinde uykudan kalktığında, sesini ev halkı
:duyacak bir şekilde yükselterek şöyle buyuruyordu

**Allahumme einni ala hev'l'il-muttalii ve vessa aleyye zayk'al-mazce'i verzukni hayre ma ba'd'el-”
(mevti.” (13**

:Tercümesi

*Allah'ım, ölümünden sonraki aşamaların vahşeti için bana yardım et, kabrin darlığını bana”
”.genişlet, ölümünden önceki ve ölümünden sonraki hayırları bana nasip et*

:Yine İmam Sadık (a.s) şöyle dua ediyordu

Allahumme barik li fi'l-mevti; Allahumme ainni ala sekarat'il-mevti; Allahumme ainni ala ğammi'il-kabri; Allahumme ainni ala zayk'il-kabri; Allahumme ainni ala zulmet'il-kabri; ".Allahumme ainni ala vahşet'il-kabri; Allahumme zevvicni min'el-hur'il-ayn

:Tercümesi

Allah'ım, ölümdede benim için bereket ver; Allah'ım, ölüm sekaratı için bana yardımda bulun; "Allah'ım, kabir gamı için bana yardımcı ol; Allah'ım, kabir sıkıştırmaları hususunda bana yardım et; Allah'ım, kabir karanlığı için yardımını benden esirgeme; Allah'ım, kabir vahşeti için bana ".yardımda bulun; Allah'ım, beni hur'il-ayn ile evlendir

Bil ki, kabir azabı genellikle idrardan kaçınmamak ve onu önemsemezlikten gelmek, söz (taşımak, gıybet yapmak ve erkeğin ailesinden uzak kalmasından dolayıdır. (14

Sa'd bin Muaz'ın rivayetinden de anlaşıldığına göre erkeğin kendi ailesine karşı kötü ve sert (davranması kabir sıkıştırmalarına (azabına) sebep olur. (15

:İmam Sadık (a.s)'dan nakl edilen bir rivayette de şöyle geçmektedir

(Kendisi için kabir sıkıştırmaları (azabı) olmayan hiçbir mümin yoktur." (16 "

:Diğer bir rivayette de şöyle geçmektedir

(Kabir sıkıştırmaları, müminin zayı ettiğı nimetin kefaretidir." (17 "

:Şeyh Saduk (r.a) İmam Sadık (a.s)'dan şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir

Yahudi alimlerinden birini kabre koydular (sorgu sualı için gelen melekler) ona şöyle dediler: Biz "Allah'ın azabından yüz kırbaç sana vuracağız; Yahudi alimi; Benim buna takatim yoktur (dayanamam), dedi. Melekler onun iltimas etmesi üzerine, onu dövmeğı bir kırbaça indirdiler ve bu bir kırbaçtan kurtuluş yoktur, mutlaka bir kırbaç sana vurulmalıdır, dediler. Yahudi alimi; Ne ?için beni döveceksiniz

Dediğinde melekler; "Bir gün abdessiz olarak namaz kıldığın ve bir fakirin yanından geçerek ona yardımda bulunmadığından dolayı" dediler. Sonra Allah'ın azabından bir kırbaç ona vurdular, (derken kabri ateşle doldu." (18

:Yine şeyh Saduk (r.a) İmam Sadık (a.s)'dan şöyle rivayet etmektedir

Kim, bir mümin kardeşinin kendisinden istediği bir ihtiyacı karşılamaya gücü yettiği halde onu“ karşılamazsa, ister bağışlanmış olsun, ister azaba uğrayacak olan, Allah Teala, kabirde sürekli olarak (başka bir rivayete göre, kıyamete dek) onun tırnaklarını ısırarak bir yılan ona musallat (kılar.” (19

Kabir Sıkıştırmasından Kurtulmaya Sebep Olan Şeyler

Kabir azabı ve sıkıştırmasından kurtulmaya sebep olan şeyler çoktur. Biz onlardan bir kaç :tanesini zikretmekle yetiniyoruz

;Hz. Ali (a.s)'dan rivayet olduğuna göre -1

(Kim her Cuma günü “Nisa” suresini okursa, kabir sıkıştırmasından güvende kalır.” (20 “

Yine rivayet olduğuna göre; *“Kim sürekli olarak “Zuhruf” suresini okursa, Allah Teala onu -2 (kabirde, yer böcekleri ve kabir sıkıştırmasından amanda kılar.” (21*

:Rivayet olunmuştur ki -3

Kim, farz ve müstahap namazlarda “Kalem” suresini okursa, Allah Teala onu kabir“ (sıkıştırmasından korur.” (22

:İmam Sadık (a.s)'dan şöyle buyurduğu nakledilmiştir -4

Kim Perşembe günü öğle vaktiyle Cuma günü öğle vakti arasında ölürse, Hak Teala (c.c) onu“ (kabir sıkıştırmasından kurtarır.” (23

:İmam Rıza (a.s)'dan şöyle buyurduğu nakledilmiştir -5

Gece namazını kaçırmayın; zira kim gece (uykudan) kalkıp da sekiz rekat gece namazı, iki rekat“ “Şef” namazı, bir rekat da, kunutun yetmiş defa esteğfirullah demek üzere “Vitr” namazı kıalarsa, (kabir azabından kurtulur, cehennem azabından korunur, ömrü uzar ve maişeti genişler.” (24

:Resulullah (s.a.a)'ten şöyle nakledilmiştir -6

(Kim, “Tekasür” suresini uyuduğu zaman okursa, kabir azabından korunmuş olur.” (25 “

:Kim her gün on defa şu duayı okursa -7

(Bu dua birinci bölümde, yani “Ölüm Sekarat- ı Akabesi” bölümünde geçti. (26

Kim Necef- i Eşref’de defnedilmiş olursa, o türbe- i şerifin özelliği dolayısıyla kabir azabı ve -8
(Nekir Münker’in sorgu suali o anda defnedilen kimseden kaldırılmış olur. (27

Kabir azabının kalkmasına sebep olan şeylerden biri de, ölünün kenarına iki yaş çubuğun -9
bırakılmasıdır. Nakledilen rivayete göre, o çubuk yaş olduğu sürece kabir azabı ölüden kalkmış
(olur. (28

:Yine şöyle bir rivayet nakledilmiştir

*Bir gün Resulullah (s.a.a) bir kabrin kenarından geçerken o kabrin sahibinin azap edildiğini
görüyor, bunun üzerine bir çubuk istiyor; o çubuğu yarıdan kırarak ikiye ayırıyor, onlardan birisini
”.mezarın baş ucuna, diğerini de ayak ucuna sokuyor*

Kabrin üzerine su serpmek de, nakledilen rivayete göre kabrin toprağı yaş olduğu sürece ölüden
(kabir azabı kaldırılmış oluyor. (29

Kim Recep ayının ilk gününde, her rekatta bir defa hamt, üç defa da Tevhid (ihlas) suresini -10
okumak üzere on rekat namaz kılsa, kabir sıkıştırmaları ve kıyamet gününün azabından
korunmuş olur. Recep ayının ilk gecesinde, akşam namazı kıldıktan sonra, hamt ve Tevhid
(sureleriyle yirmi rekat namaz kılmak, kabir azabının yok olması için faydalıdır. (30

Kim Recep ayından dört gün veya Şaban ayından on iki gün oruç tutarsa, kabir azabından -11
(korunmuş olur. (31

Kabir azabından kurtulmaya sebep olan şeylerden biri de ölünün başı ucunda “Mülk” -12
:suresini okumaktır. Nitekim Kutb- i Ravendi İbn- i Abbas’tan şöyle nakletmiştir

Bir adam bir kabrin karşısında çadır kurup oturdu, orada herhangi bir kabrin olmasından haberi
olmaksızın “Mülk” suresini okumaya başladı. Aniden; “Bu sure münciyedir (kurtarıcıdır)” (32)
;diye bir ses duydu. Bu sözü Resulullah’a ilettiğinde Hazret

.Evet bu sure kabir azabından kurtarıcıdır.” buyurdular“

Şeyh Kuleyni, İmam Muhammed Bakır (a.s)’dan şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir: “Mülk
(suresi, önleyicidir; kabir azabını önlemektedir.” (33

:Da'vat- i Ravendi'den Hz. Resulullah (s.a.a)'in şöyle buyurduğu nakledilmiştir -13

Kim, bir ölü defnedildiğinde onun kabri yanında üç defa; "Allahumme inni es'eluke bihakki" Muhammed'in ve Âl- i Muhammed en la tuazzibe haze'l- meyyit." (Allah'ım, Muhammed ve Âl- i Muhammed'in hakkı hürmetine bu ölüyü azaba tabi tutma) derse, Allah Teala, sura üflenene (dek azabı ondan kaldırır." (34

Şeyh Tusi, "Misbah'ul- Müteheccid" de Resulullah (s.a.a)'dan şöyle buyurduğunu rivayet -14
:etmiştir

Kim Cuma akşamı iki rekât namaz kılarak her rekatta hamttan sonra on beş defa "Zilzal" ".suresini okursa, Allah Teala onu kabir azabı ve kıyamet gününün vahşetinden emin kılar

Kabir azabının kalkması için faydalı olan şeylerden biri de, Recep ayının yarısı gecesinde -15
otuz rekât namaz kılmaktır; şöyle ki her rekatta bir defa Hamt, on defa da Tevhid suresi okunur
(35

(Recep ayının on altı ve on yedinci gecelerinde namaz kılmak da aynı özelliğe sahiptir. (36

Yine Şaban ayının ilk gecesinde yüz rekât namaz kılmak da mezkur özelliğe sahiptir; şöyle ki,
her rekatta Hamt ve Tevhid sureleri okunur, ikişer-ikişer kılınan yüz rekât namaz kılındıktan
(sonra elli defa Tevhid (ihlas) suresi okunur. (37

Yine Şaban ayının yirmi dördüncü gecesinde, her rekatta Hamt'tan sonra on defa Nasr suresi
okunarak iki rekât namaz kılmak da mezkur özelliğe sahiptir. Yine Recep ayının yarısında, yüz
rekât Aşura gecesı namazı gibi Hamt, Tevhid, Felak ve Nas sureleriyle elli rekât namaz kılmak
(da kabir azabının kalkması için faydalıdır. (38

Üçüncü Akabe: Nekir ve Münker'in Kabirde Sorgu Suali

:İmam Sadık (a.s)'dan şöyle buyurduğu rivayet olunmuştur

(Şu üç şeyi inkar eden bizim şiamızdan değildir: Miracı, kabirde sorgu suali ve şefaati." (39 "

Nakledilen rivayete göre (40), o iki melek (Nekir ve Münker) korkunç bir şekilde gelirler, sesleri
gök gürültüsü, gözleri ise göz kamaştıran şimşek gibidir; Rabbin kimdir, peygamberin kimdir,
.dinin nedir ve imamın kimdir? diye soru sorarlar

O anda ölünün cevap vermesi çok zor olduğundan dolayı yardıma muhtaçtır; işte bundan dolayı iki yerde ölüye telkin vermeği tavsiye etmişlerdir. Bu yerlerden biri, ölüyü kabre bıraktıkları zaman, bir adam sağ eliyle ölünün sağ omzundan, sol eliyle de onun sol omzundan tutup .ettirerek ona telkin vermektir

Diğer yer ise ölüğü defnettiklerinde, onun velisi yani ölünün en yakın akrabası, halk kabir sanlıktan döndükten sonra ölünün baş ucunda oturarak yüksek bir sesle ona telkin vermesidir; bu amel sünnettir; iki eli kabrin üzerine koyarak ağzı kabre yaklaştırarak ölüye telkin vermek .daha iyidir

Başka birini bu iş için vekil tutmak da iyidir. Rivayete göre ölüğe telkin edildiğinde Münker Nekir'e şöyle der: Gel gidelim, artık sorgu suale ihtiyaç yoktur; çünkü hüccetini (delilini) ona (telkin ettiler. (41

:Men La Yahzuruh'ul-Fakih" kitabında şöyle nakledilmiştir"

Ebuzer-i Gifari (r.a)'in oğlu "Zer" vefat ettiğinde Ebuzer onun kabrinin baş ucunda durarak elini" kabre sürüp şöyle dedi: "Allah sana rahmet etsin ey Zer! Allah'a ant olsun ki, sen bana nispet iyi idin, oğulluk şartını yerine getirdin, şimdi ki seni benden almışlar, ben senden razıyım. Allah'a ant olsun ki, senin gitmenle bana bir korku yoktur ve bir eksiklik bana yetişmemiştir; Allah .Teala'dan başka benim kimseye ihtiyacım yoktur

Eğer ölümden sonraki aşamaların korkusu olmasaydı, senin yerine kendi ölmemi daha çok .severdim. Fakat bir kaç gün elimden çıkana telafi etmek ve o alem için azık toplamak istiyorum

Şüphesiz senin için endişelenmek, sana üzülmekten beni meşgul etmiştir; yani sürekli sana yararı olacak ibadet ve itaatleri yapmak düşüncesindeyim; işte bu, senin ölümüne üzülüp gam .yemekten beni alıkoymuştur

Allah'a ant olsun ki, senin ölmen ve benden ayrılmandan dolayı ağlamadım; fakat senin halinin nasıl olup ve nasıl olacağından dolayı sana ağladım; keşke, senin dediğini ve sana ne denildiğini bir bilseydim! Allah'ım, benim için ona farz kıldığın hakları ona bağışladım; öyleyse sen de farz (kıldığın kendi haklarını ona bağışla; çünkü sen bağışlamaya benden daha layıksın." (42

:İmam Sadık (a.s)'dan şöyle buyurduğu nakledilmiştir

Mümini kabre bıraktıklarında namaz sağ tarafında, zekat sol tarafında, iyilik ve ihsan" karşısında, sabrı ise başka bir tarafta yer alacaktır. İki melek sorgu sual için geldiklerinde sabır namaz, zekat ve iyiliğe şöyle diyecektir: Arkadaşınızın yardımına koşun (yani ölüğü koruyun);

”.ondan aciz olduğunuzda ben onun yanındayım

Allame- i Meclisi (r.a) şöyle buyurmuştur: *Mehasin* kitabında sahih bir senetle, O Hazretten : (İmam Bakır -a.s- veya imam Sadık -a.s-) şöyle rivayet edilmiştir

Mümin öldüğünde onunla birlikte altı suret de onun kabrine girer; onlardan biri diğerlerinden” daha güzel, daha güzel kokulu ve daha tertemizdir. Onlardan biri ölünün sağ tarafında, bir sol tarafında, bir önünde, biri arkasında, bir ayak tarafında, hepsinden daha güzel olan da baş tarafında dururlar; soru veya azap her taraftan gelmiş olursa, o yönde durmuş olan suret ona ;mani olur

hepsinden daha güzel olan suret diğer suretlere; siz kimsiniz? Allah Teala benden taraf size mükafat versin, der. Sağ tarafta olan; Ben namazım, sol tarafta olan; Ben zekatım, önünde olan; Ben orucum, arkasında olan; Ben mümin kardeşlere iyilik ve ihsanım, derler Daha sonra onlar .da sen kimsin ki, bizden daha güzel, daha iyi ve daha güzel kokulusun? diye sorarlar

(O da cevaben: Ben Âl- i Muhammed (s.a.a)’in velayetiyim derler.” (44

:Şeyh Saduk (r.a) Şaban ayı orucunun fazileti hakkında şöyle rivayet etmiştir

Kim, Şaban ayından dokuz gün oruç tutarsa, Nekir ve Münker, ondan sorgu sual ettiklerinde” .ona karşı şefkatli olurlar

İmam Muhammed Bakır (a.s)’dan, Ramazan ayının yirmi üçüncü gecesini ihya tutan (uyumayarak ibadetle geçiren) ve o gecede yüz rekat namaz kılan kimse için bir çok faziletler :nakledilmiştir. Örneğin

Kim o geceyi ibadetle geçirirse, Allah Teala, Nekir ve Münker’in korkusunu vahşetini ondan” .uzaklaştırır ve kabrinden bir grup halkı aydınlatan bir nur çıkar

:Resulullah (s.a.a)’ten şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir

Kına yakmada on dört özellik vardır; ...onlardan biri, Nekir ve Münker’in ondan haya” (etmeleridir.” (45

Daha önce şuna değindik ki, Necef-i Eşref’in pâk türbesinin özelliklerinden biri, orada defnedilen kimseden Nekir ve Münker’in sorgu sualinin kaldırılmış olmasıdır. Şimdi bu sözün :teyidi için şu öyküleri naklediyoruz

:Hikaye .1

Allame- i Meclisi (r.a) Tuhfe'de, İrşad'ul- Kulub kitabından nakle ve Ferhat'ul- Ğariy'de şöyle nakletmiştir: Kufe halkından salih bir adam şöyle dedi: Ben yağmurlu bir gece Kufe camisinde idim. O sırada Müslim (r.a)'in kabri tarafındaki kapı çalındı, kapıyı açtıklarında içeriye bir cenaze .getirdiler, cenazeyi Müslim'in kabrinin yanında bulunan bir sofanın üzerine bıraktılar

Cenazenin yanında olanlardan biri uyudu, rüyasında iki kişinin cenazenin yanında hazır olduklarını görüyor, onlardan biri diğerine şöyle diyor: Baksana, bizim onunsa hesabımız vardır, rusafeden (sinir telinden) geçmeden önce hakkımızı ondan alalım, eğer oradan geçerse artık onun yanına gidemeyiz. Sonra uykudan uyanarak, gördüğü uykuyu arkadaşlarına anlattı. Daha .sonra cenazeyi kaldırıp hesap ve azaptan kurtulması için Necef'e götürdüler

:Hikaye .2

Çok büyük üstadımız Muhakkik Behbahani (r.a)'ten şöyle buyurduğu nakledilmiştir: Uykuda İmam Hüseyin (a.s)'ı gördüm, Hazrete: Ey efendim ve benim mevlam! Acaba sizin kenarınızda defin edilen bir kimseden sorgu sual soruyorlar mı? diye sorduğumda İmam (a.s) şöyle "buyurdular: *"Hangi melek ondan soru sırmaya cesaret edebilir*

Yazar der ki, Arapların arasında şöyle bir ata sözü vardır: *"Ehma min mucir'it cerad"* Yani filan adamın, sığınağında olan kimseyi himaye etmesi, çekirgelere sığınak verenin himayesinden :daha çoktur. Bu ata sözünün kıssası şöyledir

Tay kabilesinden olan Mudlic bin Süreyd isminde göçebe bir şahıs, bir gün kendi çadırında oturduğu sırada Tay kabilesinden bir grup adam çuval ve torbalarıyla oraya geliyorlar. Onlardan; Hayır ola, ne için buraya gelmişsinizdir? Diye soruyor. Cevaben diyorlar ki: Senin çadırının etrafında pek çok çekirge toplanmıştır, onları tutmak için geldik diyorlar. Mudlic bu sözü duyur :duymaz yerinden kalkıp atına biniyor ve eline bir mızrak alarak şöyle diyor

Allah'a ant olsun ki, kim bu çekirgelere dokunursa onu öldürürüm. Bu çekirgeler bana" sığındıkları ve benim kenarımda oldukları halde onları tutmak mı istiyorsunuz? Böyle bir şeye ".kesinlikle müsaade etmem

Mudlic, hava ısınıp çekirgeler çekip gidene dek sürekli onları savunuyor, sonra şöyle diyor: "Şimdi çekirgeler benim kenarımdan dağılıp gittiler, artık onlara karşı nasıl davranırsanız (kendiniz bilirsiniz)." (46

Habl'ul- Muttakin kitabından şöyle nakledilmiştir: İmam Rıza (a.s)'ın hareminin çok salih :hizmetçilerinden olan Mir Muinuddin Eşref şöyle nakletmiştir

Uykuda haremin dar'ul- huffaz veya keşik hanede (nöbetçi odasında) olduğumu gördüm, abdest almak için ravza- i mübarekeden dışarı çıktım. Emir Ali Şir sofasına ulaştığımda, pek çok adamın sahn- i mutahhara (haremin hayatı) girdiğini gördüm, onların önünde nurlu ve güzel ,simalı bir şahsiyet vardı

onun arkasındaki insanların elinde kazmalar vardı. Sahn-i mukaddesin ortalarına yetiştiklerinde, onların önünde olan o yüce şahsiyetli bir adam kabre işaret ederek onlara; *"Bu kabri yarın ve bu .habis adamı dışarı çıkarın"* diye emretti

Onlar o kabri kazmaya koyulduklarında, bir adamdan, bu vakarlı şahsiyet kimdir? diye sordum. Cevaben; Emir'ul- Muminin Hz. Ali'dir, dedi. Bu sırada İmam Rıza (a.s)'ın ravza- i mübarekeden dışarı çıktı, Hz. Ali (a.s)'ın huzuruna yetişerek selam verdi, Hazret de selamın cevabını verdiler.

İmam Rıza (a.s), Hz. Ali (a.s)'a hitaben şöyle arz ettiler: *"Ey dede, lütfen burada defnedilen şahsı affediniz, benim natırım için onun kusurundan geçiniz."* Hazret; *"Bu fasiğin dünyada i "?şarap içtiğini biliyor musun*

İmam Rıza (a.s) cevaben şöyle arz ettiler: *"Evet, fakat ölünce benim kenarımda defnedilmesini vasiyet etti, sizden beklentim onu affetmenizdir."* Emir'ul- Muminin (a.s); *"Onun kusurlarını .senin hatırın için bağışladım"* buyurdular

Sonra Hazret teşrif götürdüler (çekip gittiler). Ben bu esnada vahşetle uykudan uyandım, harem- i mübarekenin hizmetçilerinden bazılarını uykudan kaldırdım, birlikte uykuda gördüğüm yere geldik. Orada yeni bir kabrin olduğunu ve toprağından birazının ise dışarı dökülmüş olduğunu gördüm. Bu kabrin sahibi kimdir? diye sordum. Türklerden dün burada defnedilen bir kişidir, dediler. (47) B. AKYOL

KAYNAKLAR

.Bihar'ul- Envar, c.6, s.218 -1

.(Men La Yahzuruh'ul- Fakih, c.1, s.170.(Başka bir baskıda s.121 -2

.A. K. c.1, s.450 -3

.Müstedrek'ul- Vesail, c.1, s.146 -4

.A. K. c.1, s.148 -5

.Sefinet'ul- Bihar, c.5, s.163 -6

.Kafi, c.3, s.285 -7

.Dar'us- Selam, c.20, s.315 -8

.Bihar'ul- Envar, c.6, s.244 -9

.A. K. c.7, s.168 -10

.A. K. c.7, s.168 -11

.A. K. c.6, s.218 -12

.Usul-u Kafi, c.6, s.327 -13

.Bihar'ul- Envar, c.6, s.222 -14

.A. K. c.6, s.217 -15

.A. K. c.6, s.221 -16

.A. K. c.6, s.221 -17

.A. K. c.6, s.221 -18

.A. K. c.74, s.330 -19

.Sefinet'ul- Bihar, c.7, s.195 -20

.A. K. c.7, s.195 -21

.A. K. c.7, s.195 -22

.Bihar'ul- Envar, c.6, s.221 -23

.Sefinet'ul- Bihar, c.7, s.195 -24

.Müstedrek'ul- Vesail, c.1, s.340 -25

.Sefinet'ul- Bihar, c.7, s.194 -26

.A. K. c.8, s.189 -27

.Bihar'ul- Envar, c.6, s.215 -28

.A. K. c.79, s.23 -29

.İkbal'ul- A'mal, s.629 -30

A. K. s.651 -31

.Müstedrek'ul- Vesail, c.1, s.301 -32

.Bihar'ul- Envar. c.89, s.314 -33

.Sefinet'ul- Bihar, c.7, s.193 -34

.İkbal'ul- A'mal, s.656 -35

.A. K. s.656 -36

.A. K. s.656 -37

.A. K. s.656 -38

.Bihar'ul- Envar, c.6, s.223 -39

.A. K. c.6, s.261 -40

.Ravzat'ul- Muttakin, c.1, s.458 -41

.Men La Yahzuruh'ul- Fakih, c.1, s.185 -42

.Müstedrek'ul- Vesail, c.1, s.183 -43

.Bihar'ul- Envar, c.6, s.134 -44

.A. K. c.73, s.97 -45

.Sefinet'ul- Bihar, c.1, s.570 -46

.Dar'us- Selam, c.1, s.268 -47